

KONJEREJEC

GLASILO KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA MARIBORSKO OBLAST

Dopise, naročila in reklamacije je pošiljati: Konjerejskemu društvu za Marib. oblast, Ivanjковci

„Konjerejec“ izhaja 6krat letno

Člani društva sprejemajo list brezplačno. Naročnina letno 20 Din. Cenik inseratov na zahtevo

Štev. 6.

Maribor, dne 15. decembra 1927.

Letnik IV.

Dirkalni kasač.

Spisal Rudolf Albrecht,
prevaja Fr. Veble, drž. veterinar.

3. poglavje.

Trenaža enoletnih žrebet.

Po načelu: »Zgodaj se uči, v komur mojster spi«, »Vlomimo« z enoletnimi kasači že na spomlad. Ta izraz diši pač malo po nasilju, nič pa ne sme biti manj nasilno ko ta prva šola. Vedno imejmo pri tem pred očmi, da so prvi vtisi, ki jih žrebe sprejme v se od svojega bodočega poklica, odločilni za to, če izvaja ta poklic z veseljem ali pod pritiskom. Za prvo vežbanje žrebet (Einbrechen) je potreben miren, pri tem pa energičen temperament in izrazit čut pravičnosti. V Ameriki, deželi delitve dela, se je razvil iz tega specijelen poklic. Foal breaker oskrbi po potrebi nalom letnikov proti honorarju za glavo in je njegovo delovanje od važnosti, ki se je ne sme nikakor podcenjevati, kajti iz pomankljivo vlomljenih žrebet postanejo uporneži, nevoljni starterji, ubežneži itd., vse lastnosti, ki naredo celo najhitrejšega konja izrabljivega le z velikimi težkočami in nevarnostmi za trenerja in vozača.

Dobro vlomljeno žrebe ohrani svoje dobre manire, ki mu jih je priučil njegov mojster, za svojo celo kariero. Smatram zato, da je kočljivo prepustiti vlom mladim in neizkušenim hlevarjem brez nadzorstva, kot sem imel — žal — često prilike opazovati.

Slišali smo že, da se dene odstavljeno žrebe v kobilarni na povodec, da se dá voljno voditi na povodcu in da si dá noge mirno dvigniti. Zaupanje v prijatelja, človeka, se mu mora še povečati tekom prvega učenja, kajti mi imamo pri tem nalogo, žrebetu pokazati, kar mora delati in česar ne sme. Primitivni pojm pravice in krivice inteligentna živalica kmalu kapira, če konsekventno in v pravem momentu uporabljamo takozvane pripomočke kot so: vajeti, bič, glas in nagrada. Celó pri neizogibni kazni, ki jo pa moramo izvrševati hladno in ki je ne smemo nikoli dodeljevati v razburjenju, naj žrebe ve, da se mu ne godi krivica in da je to dobilo, kar je zaslužilo.

Enoletno žrebe, ki je določeno za prve vaje, spravimo iz teka, ga nalahko navežemo iz dveh strani na povodec tako da more z glavo premikati. Nato ga očistimo kot ponavadi s topim štrigljem ter mehko krtačo, da ga ne razdražimo. Kopita mu izstrgamo, kratkomalo ravnamo ž njim kot s starim konjem, samo z razliko, da se mu bolj dobrikamo in smo ž njim še bolj prijazni. Nato mu odstrižemo čop in zgornji del grive, da ga pri opremljanju ne ruvamo za lase in mu s tem ne povzročamo bolečin.

Po teh pripravih mu nadenemo čisto mirno opremo, pri čemur je paziti na to, da je repni jermen dovolj dolg; kratek repni jermen tišči in prisili žrebe, da bije. Tako pustimo živalico nekaj časa v opremi mirno stati, da se je privadi. Nato odstranimo vajeti za privezovanje, vendar pa potegnemo preko komodni oglavnik s prikrovi, z dolgim overchequom s podbradnim jermenom in usnjeno lahko uzdico ter z mehкими usnjenimi žvalmi za žrebeta, ki jih pritrdimo pod brado, da tako zabranimo iztegovanje jezika preko njih. Posebej hočem omeniti, da mora izvršiti prvo nauzdanje izvežban hlevar brez nasilja, drugače oplašimo žrebe pri glavi in razvije se pri vsakem uzdanju čisto nepotreben boj.

Na lahko uzdico oglavnika se pritrdé vajeti, ki jih pa ne smemo prepeljati skozi obročke na grebenovem pokrovu, temveč skozi nosilec štrang, ki je pritrjen z jermenom, da se tako na obeh straneh zadnjih zgornjih stegen nadomesti občutek štrang. Naprsno opremo s štrangami naj nadenemo in štrange naj zavozlane vise, zibajoč se, da navadimo žrebe takoj spočetka na udarjanje usnjenih delov opreme.

Ko je tako mali kasač bodočnosti v opremi, stopi hlevar k glavi in ga povede za na povodcu (nikakor pa ne za žvali) pritrjeno vrvco, dolgo dva do tri metre, na dvorišče ali pa v hlevni hodnik, kjer se mora predvsem učiti prosto obstati, kar se mora naučiti za poznejše vprezanje. Mala slaščica (repa, kruh ali sladkor) ga nagradi za njegovo strpljivost in mu pokaže, da je prav storil, ko je obstal.

Nato stopi trener žrebet s približno 2 m dolgim bičem za žrebe, vzame vajeti v roke tako daleč vzadi, da pač more z bičem dirigirati zadnji del, da ga pa vendar ne more doseči eventuelni udarec kopita, da pritrditi komodni overcheque in požene žrebe naprej z jezičnim mlaskom, pospremi pa ta signal s tem, da položi bič na sredino križa, obenem pa pritegne hlevar žrebe na vrvci. Vlomljenje (prvo uvežbanje) se izvrši v koraku, kar se ne more dovolj povdariti. Teka (kasa) ni treba učiti kasaškega žrebeta, tega mora imeti v krvi. Pač pa naj je predmet prve lekcije ubogljiva hoja v koraku, postajanje in nadaljevanje hoje na povelje.

Nato povede hlevar žrebe naprej, dokler ne da trener z nadolgo zategnjenim »stoj« znamenja za obstanek in pritegne vajeti. Sedaj spozna žrebe prvič učinek žvali in je stvar temperamenta, kako ta učinek sprejme. Če obstane ob laskajočem prigovarjanju hlevarja, ga naj nagradimo in bo, če vajo ponovimo, rado obstalo v pritčakanju nagrade. Če se pa takoj upre, če se na pr. dvigne s prednjim delom, ga naj energičen udarec z bičem pouči v tem, da ni prav storilo, in ker kazen izostane v momentu, ko mirno obstane, ali pa dobi za ta slučaj celo nagrado in pohvalo, bo tudi v prihodnjem primeru opustilo odpor.

Za prve dni zadostuje, če se žrebe nauči hoje v koraku in če obstane. Lekcije naj bodo kratke, da žrebetu stvari ne priskutimo. Ko mu opremo snamemo, kar se zgodi prav mirno in previdno, pride učenec zopet v izdirjalni hlev ali na tekališče. Ko trener žrebet vidi pri prihodnjih vajah, da enoletno žrebe obvlada pojme o koraku, obstajanju in nadaljevanju hoje, bo hlevarju naročil, da vrvico priveže in mirno hodi poleg žrebeta. Nato bo pričel učenca priučiti na zavoje v levo in desno, pri čemur postopa sledeče: Zavoj na desno: desna vajet, bič z leve, pri zavoju na levo: leva vajet, bič z desne strani.

S pravilno porabo biča zgubi žrebe pred njim strah, ki ga je imelo drugače pred tem orodjem pravične kazni; in vsak vozač ve, da je bič važen faktor specijelno v finishu dirke, in kako dragocen more biti, če konj pojmi porabo biča le kot poziv k teku ne pa kot kaznovanje, na katero odgovori ali s skoki v galopu ali pa omalo-srčen popusti v teku. Pravilna poraba biča pri prvem uvežbanju žrebeta je zato precejšnega pomena za poznejšo trenažo.

Pri vaji zavojev prične tudi učinek živali na obe strani konjskega gobca in že v tem stadiju lahko presodimo, če je žrebe podedovalo od svojih starišev dober ali preobčutljiv, slab gobec. V zadnjem slučaju počne pri lekciji zavojev, kakor izkušnja uči, prvi resni upor in je silno važno, da ga stremo, tudi če pride do boja, v katerega se pa smemo spustiti le, če smo si, podprti po krajevnih razmerah, sigurni zmage; kajti če obdrži žrebe prvič pravo, so potrebni mnogo težji boji, da se pogrešek popravi. Če smo pa ostali zgoraj v tem prvem konfliktu, potem je bil, kakor uči izkušnja, tudi zadnji, in žrebe se bo udalo skoro brez izjeme volji trenerja.

Če zavije žrebe brez pogreška na levo ali desno, kolikorkrat se zahteva, če naredi brez upora cele obrate na obe strani, ki so pri startu tako važni, če naredi celo »osmičko« kot pridnostno nalogo, potem je prvi del početnega uvežbanja, takozvani »ground breaking« dokončan in prične drugi del trenaže enoletnih žrebet v lahkem vozu za trenažo na dirkališču za treniranje.

Kako dolgo traja ta »ground breaking«, je odvisno samo od žrebetovega temperamenta. Imel sem žrebeta, zrela v štirih do petih dneh za vprego, pri drugih je bilo treba dveh do treh tednov. Na noben način pa nima smisla stvar forsirati, ker se maščuje vsako prenačlenje tekom poznejše trenaže s tem, da se žrebe v vozu upira, kar bi moglo biti opasno za konja in vozača.

Konjereja v letu 1927.

Razmere v reji konj se tudi letos niso izboljšale, vsaj reja konj gotovo ni napredovala.

Kakor v zadnjih prejšnjih letih, tako je padlo tudi letošnje leto število zaskočenih kobil. Vzroki tega padca so pač tudi letos gospodarske neprilike konjerejcev, nizke cene konj in posebno pa nemogućnost prodaje žrebičkov, oziroma njihova vzreja. V letu 1926 je bilo zaskočenih na državnih plemenilnih postajah, pri oskrbnikih državnih žrebcev in pri lastnikih zasebnih licencovanih žrebcev — skupno 7682 kobil, med tem, ko jih je bilo v letu 1927 zaskočenih le 5535 kobil; nazadovali smo torej tudi v tem letu za nad 2000 kobil.

K žrebčarni na Selu pripada sedaj tudi Medjimurje, iz katerega tudi letos nismo prejeli poročila o zaskočenih kobilah.

Z ozirom na zmanjšano potrebo je zadostovalo raz-razpoložljivo število žrebcev, posebno ker se ni pripe-tilo večje število izgub med žrebci. Novih žrebcev je dobila žrebčarna v letu 1926 — 6 in sicer 2 lipicanca, 2 angleška polkrvca in 2 noričana. Ti žrebci so se na-bavili iz kredita 1926-27.

Za nakup novih žrebcev je nakazanih državnih žreb-čarni iz proračuna 1927-28 — 50.000 Din in iz teh bo potreba nakupiti predvsem nekaj mrzlokrvnih žrebcev.

Premovanja plemenskih konj so se vršila tudi v letu 1927 in sicer večinoma po zaslugi naših konjerejcev, — ker so preskrbeli sami potrebne podpore; — državni prispevek je bil izredno majhen. Pri premovanjih se je v splošnem opazalo, da je prigon v mrzlokrvnih okoliših povsod manjši in slabši, kakor prejšnja leta, v toplokrv-nih okoliših se pa prigon ni zmanjšal in tudi kvaliteta priganega materiala ni bila slabša. Posebno lep uspeh se je videl pri premovanjih v Ljutomeru in St. Jerneju. V prihodnjih letih morda ne bo potrebno, da se vrše pre-movanja v istih krajih, kjer so se doslej običajno vršila, vendar je pa gotovo, da se bodo morala premovanja še vršiti in da se bodo tudi lahko vršila, ker bo ta premo-vanja podpirala srezka in oblastna smouprava.

V naslednjem podajem pregled žrebcev, ki so ple-menili v letu 1927 v območju državne žrebčarne Selu.

V Sloveniji je plemenilo v plemenilni dobi 1927 — 131 državnih žrebcev in 98 licencovanih privatnih žreb-cev, in sicer:

a) v ljubljanski oblasti: na državnih plemenilnih po-stajah 4 mrzlokrvni, 28 toplokrvnih žrebcev; v zasebni oskrbi: 27 mrzlokrvnih, 10 toplokrvnih žrebcev; licen-covanih: 3 mrzlokrvni in 1 toplokrvni žrebec. Skupaj v ljubljanski oblasti: 73 žrebcev.

b) v mariborski oblasti: na državnih plemenilnih postajah 2 mrzlokrvna, 13 toplokrvnih žrebcev; v za-sebni oskrbi 61 mrzlokrvnih žrebcev; licencovanih: 109 zasebnih žrebcev. Skupaj v mariborski oblasti 185 žrebcev.

V zasebno last oskrbnikov je prešlo v letu 1927 — 21 plemenjakov in sicer 16 mrzlokrvnih in 5 toplokrvnih žrebcev. Izločilo se je 2 toplokrvna in 1 mrzlokrvni žrebec.

Danjašnji stalež državnih žrebcev v Sloveniji je: 129, in sicer 81 mrzlokrvnih in 48 toplokrvnih žrebcev. Od teh je na Selu: 5 mrzlokrvnih, 38 toplokrvnih; v za-sebni oskrbi je 76 mrzlokrvnih in 10 toplokrvnih, in sicer v ljubljanski oblasti je 10 toplokrvnih in 27 mrzlo-krvnih; v mariborski oblasti pa je 49 mrzlokrvnih žrebcev. Černe.

Žrebčarna na Selu in mari-borska oblast.

Ing. agr. Benedikt Wenko, Maribor.

Kakor je povzeti po časopisnih izvlečkih iz uredbe o prenosu nekaterih poslov na oblastne samouprave, preide najkasneje 1. aprila dosedanja državna žrebčarna v Selu pri Ljubljani, ki je delokrog za vso Slo-venijo, na ljubljansko oblast.

Vsi, ki smo imeli karkoli opraviti s centralno vlado, gotovo iskreno pozdravljamo decentralizacijo, ki obeta zlasti kmetijstvu lepše razvojne možnosti.

Kar se pa posebej žrebčarne na Selu tiče, se mi vidi stvar vendar precej komplicirana. Žrebčarna ima sedaj svoj delokrog za vso Slovenijo, ona ima svoje žrebce v privatni oskrbi tudi v mariborski oblasti in vzdržuje plemenilne postaje v mariborski oblasti, ki se v obče več peča s konjerejo nego ljubljanska oblast. Z žrebčarno vred se odstopijo tudi odgovarjajoči krediti, ki so bili namenjeni tudi za obe oblasti. Vidimo tedaj, da obstoja možnost oškodovanja interesov mariborske oblasti in njene konjereje.

Ni namen teh vrstic podati kakih točnih smernic za ureditev tega aktualnega vprašanja. Opozarjati hočem samo na faktično stanje in na potrebo, da se pravno razmerje glede obeh oblasti, v kolikor se tiče žrebčarne, razbistri in to čimprej. Do nove plemenilne dobe bi moralo biti vprašanje vsaj v glavnem razčiščeno.

Po mojem mnenju obstojata dve možnosti:

1.) Žrebčarna bi ostala skupna institucija za obe oblasti, ki bi za skupne stroške prispevale po izvestnem ključu. Pravna možnost za take skupne institucije je dana v zakonu o oblastni in sreski samoupravi. Ta način bi bil zaenkrat najenostavnejši in najcenejši.

2.) Mariborska oblast si osnuje svojo lastno žrebčarno na primernem objektu v osrčju konjerejskega okoliša n. pr. kje v Ptuju, Ormožu ali Ljutomeru. Morda bi se dala stvar uresničiti na objektu Zadruga za vzrejo žrebet na Cvenu pri Ljutomeru? Taka rešitev bi bila iz strokovnega stališča boljša, ker bi interese tukajšnje konjereje veliko bolj zadovoljila, kakor preveč oddaljena na Selu. S tako ureditvijo vprašanja bi pa nastala potreba večjih izdatkov in seveda tudi podelitev inventarja (zlasti živega) sedanje žrebčarne na Selu.

Vsekakor pa je nujno potrebno, da naše konjerejsko društvo o predmetu takoj razpravlja na odborovi seji. Z ozirom na važnost vprašanja bi celo kazalo sklicati izredni občni zbor. Tako bi se stvar najprej v okvirju strokovno pristojne organizacije razčistila, na kar bosta lahko oba oblastna odbora končno veljavno sklepala z ozirom na ostale (pravne, finančne, gospodarsko-politične) vidike.

Konjereja v Sloveniji pod samoupravo.

Izmed vseh konjerejskih zavodov v naši državi je prišla edino državna žrebčarna na »Selu pri Ljubljani« pod samoupravo. S tem si je natovorila samouprava težko breme, a brezdvomno se pričinja za slovensko konjerejo nova era, doba mirnejšega razvoja, kot je bil osobito zadnja leta. Treba pa bo temeljitih sprememb v organizaciji konjereje same kakor tudi omenjenega zavoda. Pritegniti bo treba k delu v čim večjem obsegu privatno sodelovanje, skratka postaviti naše konjegovstvo na gospodarsko bazo, ki bo racijonelna, plodona in odgovarjajoča našim potrebam. Tudi konjerejskemu društvu ljubljanske in mariborske oblasti, ki sta zadnji čas sicer po tuji krivdi le životarili, se nudi sedaj novo, obširno torišče. Posežeti naj z nasveti in lastno inicijativo tam vmes, kjer javna oblast ne more.

Reorganizacija konjereje mora početi od kraja. Razbremeniti moramo oblastni budžet za izdrževanje lastnega konjerejskega zavoda, zmanjšati izdatke pri nabavi novih plemenjakov s tem, da povečamo število zasebnih, licencovanih žrebcev. Tudi če oblast lastnike

takih konj primerno nagradi, je to še vedno najcenejši način oplojevanja kobil. Da morajo ti plemenjaki odgovarjati po svoji kakovosti in pasmi ondotnemu plemen-skemu materialu, je umevno. Seveda bo morala žrebčarna še nadalje imeti primerno število lastnih žrebcev, predvsem toplokrvnih. Treba pa bo sestaviti pravilnik za oddajo plemenjakov v zasebno oskrbo. Pravilnik, po katerem izdaja sedaj državna uprava žrebce, dasi je izšel šele 1924. l., nas že danes glasno opominja, da je v marsičem pomanjkljiv ter potreben sprememb. Žal, da je pri nas za tako važne stvari, kot so razna živinorejska vprašanja, tako malo časa in razumevanja. Resnici na ljubo pa bodi povedano, da je stvarno težko sestaviti enoten pravilnik, ki bi odgovarjal tako raznolikim prilikam, kakor so v naši prostrani domovini. Kar je prikladno za Makedonijo, ne odgovarja v Sloveniji. Zlahtnega toplokrvca ne moremo oddati pod istimi pogoji in na isto dobo let v zasebno oskrbo, kakor konja bosansko-brdske rase, ki ga je nabavila državna uprava za 3—4000 Din, med tem ko prvi reprezentuje nepri-merno višjo, pogosto celo nenadomestljivo vrednost. Tendenca mora biti, da se izdajo tudi toplokrvci v zasebno oskrbo ali pa v zakup. Na ta način bomo skrčili število državnih plem. postaj, ki so za oblast najdražji način plemenjenja.

Povsod naravno tudi takih plemenskih postaj ne bomo mogli opustiti. Tu bo pa potrebno pritegniti krajevne činitelje — sreske in občinske uprave, da primerno prispevajo vsaj k izdrževanju hlevov in drugih malenkosti, ki pa so delale državi mnogokrat veliko neprilik in tudi nepotrebnih izdatkov.

Glavna preosnova pa bo morala zastaviti pri »Oblastni žrebčarni« sami. Uprava žrebčarne naj bi vodila vse konjerejske zadeve in agende v Sloveniji, sodelovala pri licencovanju, premovanjih in sličnih prireditvah, kakor jih vodijo sedaj državne ergele in kar je vršila žrebčarna vsaj deloma še danes, in to sporazumno s pristojnim konjerejskim ali živinorejskim referentom oblastnega odbora. Osobje, činovništvo kakor ostali službeniki, po številu umerjeni stvarni potrebi na zavodu — mora se primerno nagraditi in zaposliti, kakor zahtevajo gospodarski interesi in posli takega zavoda. Vsako premišljevanje, ali se bo delalo 7 ali 7 in pol ur dnevno, ali se naj službene ure dele ali ne, je popolnoma odveč, nego dela se, dokler je posel. Uverjen sem, da bodo tudi upravni posli pod samoupravo najenostavnejši, rekel bi skoro manj državni, kakor so današnji, ki radi malenkosti zahtevajo veliko dragega časa, delavnih sil, potov in papirja.

Zavod sam pa naj postane matica, iz koje če črpati podeželna konjereja svoje regeneratorje, in pa rezerva za izločene ali na drug način za priplod nerabne žrebce.

Naloga žrebčarne bo, da pripremi in preizkusi mlade plemenjake, predno jih izda v privatno nego. V njej se izvršujejo operacije, ki zahtevajo stalno nadzorovanje po veterinarju in lečijo dolgotrajnejše bolezni, ki se težko lečijo zunaj zlasti, če je živinozdravnik oddaljen. Manjša obolenja ali neznatne poškodbe pa morajo lečiti oskrbniki na svoje stroške po navodilih ondotnega veterinarja. Žrebčarna bodi zavetišče žrebcev, ki jih iz kateregakoli razloga ne moremo dati v zasebno oskrbo, ki pa jih je še škoda izločiti, in pa onim, ki so potrebni za postavitev plemenilnih postaj. V žrebčarni nameščene žrebce se mora primerno in smotreno uporabljati za delo tako, da jih ohranimo v dobri plemenski kondiciji, kajti le na ta način si moremo nadejati tudi

dobrih plemenskih rezultatov. Uporabljati plemenska grla za kuluk ali jih smatrati za prevozna sredstva raznim sreskim pisarjem in drugim tipom tega kova, kakor se to na žalost danes prepogosto dogaja; ne smemo.

Upravnik oblastne žrebčarne naj bi bil podrejen neposredno oblastnemu odboru, odnosno pristojnemu referentu. On odgovarja za red in brezhibno poslovanje na zavodu, zato je potrebno, da ima do gotovih mej slobodne roke. Če bo mož na mestu in če mu bo pri srcu procvit zavoda in panoge, koji služi, bo gotovo našel sredstev in potov, da bo naše konjerejce kar najizdatneje podpiral v njihovih težnjah. Odklanjati pa bo moral vsako neumestno vmešavanje v notranji posel zavoda, kakor se je dogodilo to svoje dni, da se je smatral neki konjerejec poklicanim, predlagati na žrebčarni služkega prostaka v čin četovodje. Taki in enaki slučaji so se dogajali v Sloveniji po preobratu, drugje pa še danes niso to nikake izjeme. Prav pogosto smatra ta ali oni oskrbnik, da mu je državni žrebec podarjen kot nagrada za uspešno provedeno agitacijo pri volitvah in ne za to, da bi pospeševal konjerejo. Pazimo, da se ta državna bolest iz oddaljenih krajev naše prostrane domovine ne vtihotapi tudi pri oblastni žrebčarni.

Tudi na pasemsko rajoniranje Slovenije bo treba misliti prej ali slej, toda to vprašanje prepuščam za enkrat drugim, merodavnejšim faktorjem.

Da dosežemo čim prej cilj in namen, ki smo si ga stavili s prevzemom žrebčarne v samoupravne roke, je potrebno sodelovanje vseh poklicanih činiteljev, v prvem redu oblastnih organov in strokovnih organizacij in končno naroda, konjerejcev samih. Bojazn me navdaja, da ne bodo zopet videli poedinci v tem oblastnem zavodu nov predmet, ki jim je dan v eksploatacijo njihovih samopašnih namenov.

In tu se odvarja zlasti konjerejskima društvoma in njihovim podružnicam široko polje prosvetnega dela, da s predavanji in drugim smotrenim delom pogloblje razumevanje za stvar, na drugi strani pa prijavijo vse upravičene želje in potrebe podeželske konjereje in morebitne nedostatke na tem polju na pristojnem mestu.

Če se bodo vsi pozvani činitelji in pa narod zavedali svoje dolžnosti, ki smo jo prevzeli z avtonomno žrebčarno na se, nam bo uspeh zagotovljen in naš avtonomen konjerejski zavod nam ne bo v nikako breme, temveč v ponos in dobrobit našega kmetijstva. V nasprotnem slučaju se bomo pa žrebčarne zopet tako radi otesli kakor se danes radujemo njenega prevzema v samoupravo. Šlajpah.

Jesenske dirke v Ljubljani in v Mariboru

Po sedemletnem odmoru je Ljubljana naredila nov pričetek dne 24. in 25. septembra 1927 s prireditvijo, ki je povsem in tudi finančno dobro uspela; to so bile kasaške dirke, pomešane s turnirskimi točkami. Slednje so obstojale v tekmovalnem jahanju (preskušnja dresure) za dame in gospode, v katerem si je priborila dama gospa Lukmanova zaslužen prvo darilo. Naš daleč preko mej znani jahač podpolkovnik Seunig je jezdil svojega krasnega lisjaka »Junaka« brez konkurence. (Junak pohaja iz žrebčarne Ljubljana).

Izreden užitek je pripravila gledalcu najsijajnejša dnevna točka jahanja istega gospoda na rudečem konju

Senjanin - Iva. Ta pohaja iz državne kobilarne Karadjordjevo in je določen, da bo zastopal jugoslovanske barve prihodnje leto na olimpijadi v Amsterdamu. Dlje je vozil gospod komandir Kostič 4 plemenske žrebce žrebčarne v Selu pri Ljubljani na lep in strokovnjaški način v četverovpregi. Nato je prišla na vrsto dirka v galopu čez zapreke, dalje nekaj hitrih krogov z dvema plemenskima žrebema Posilni in Makfilka iz žrebčarne v Selu ter predvedba plemenskega žrebca iz Lenarčičeve kobilarne lipicancev na Vrhniki.

Kasaške dirke so se vršile po sledečem sporedu in s sledečim izidom:

I. Darilo Ljubljane 3000 Din.

Originell (Fr. Skoberne) 1 : 46.5 I.

Nelka (Al. Slavič) 1 : 48 II.

Lumpi (S. Mužek) 1 : 44.5 III.

Dragolina (Al. Jurša) 1 : 48.5 IV.

Te dirke se je udeležilo 10 konj, med temi je bilo 8 kmečkih.

II. Darilo Maribora 3500 Din.

Dolly (Kobilarna Turniš) 1 : 33.6 I.

Sonja (Fr. Skoberne) 1 : 33.7 II.

Bogdaj (Iv. Koražija) 1 : 37 III.

Bessie (I. Weitzl) 1 : 40.5 IV.

III. Prodajna dirka 2500 Din.

I. heat.

Bogdaj 1 : 40.5 I.

Lumpi 1 : 46.2 II.

Dragolina 1 : 49.5 III.

Nandi (J. Novak) 1 : 53.7 IV.

Gyurka (Al. Pavlin) 1 : 41 V.

Drugega dne:

I. Darilo Slovenije 5000 Din.

Bessie 1 : 38.7 I.

Dolly 1 : 32.2 II.

Bogdaj 1 : 34.2 III.

Originell 1 : 41.7 IV.

II. heat.

Bessie 1 : 37.5 I.

Originell 1 : 40 II.

Dolly 1 : 35.2 III.

Lumpi 1 : 39.4 IV.

V celoti je bilo 9 konkurentov. V konkurenci je bila določena sledeča končna razvrstitev: Bessie, Dolly, Originell, Bogdaj.

II. Tolažilni handicap 2500 Din.

Gyurka 1 : 35.5 I.

Puca 1 : 50 II.

Nandi 1 : 50.4 III.

Zora 1 : 53.5 IV.

Dirke se je udeležilo 7 konj. Na vstopnini se je nabralo 40.000 Din.

Dirke v Mariboru dne 2. oktobra 1927.

I. Darilo Karla Pachnerja 3000 Din.

I. heat.

Dolly (Turniš) 1 : 35 I.

Sonja (Fr. Skoberne) 1 : 37 II.

Gyurka (Paulin) 1 : 35.2 III.

Bogdaj (Koražija) 1 : 42

II. heat.

Dolly 1 : 38, Bogdaj 1 : 39.5, Gyurka 1 : 37.7. — Izid: Dolly, Bogdaj, Gyurka.

II. Darilo Ljubljane 3100 Din.

Diabolo (Turniš) 1 : 42

Nelka (Al. Slavič) 1 : 41

Pregled

premovanj, Konjerejskega društva za Mariborsko oblast v letu 1927.

Tek. št.	Datum		Kraj premovanja	Prigon v skupinah						Premovanih v skupinah						Izdanih diplom v skupinah						Izdanih priznanic v skupinah						Izplačanih			
																												premiij		drugih	
				1.	2.	3.	4.	5.	vkup	1.	2.	3.	4.	5.	vkup	1.	2.	3.	4.	5.	vkup	1.	2.	3.	4.	5.	vkup	Din	p	Din	p
1	3.	sept.	Ljutomer	25	19	18	21	17	100	14	15	13	18	7	67	1	1	1	—	—	3	—	3	2	—	—	5	8130	—	50	—
2	5.	„	Šmarje	19	14	12	10	—	55	11	5	9	5	—	30	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	3570	—	—	—
3	13.	„	Ptuj	23	18	14	12	4	71	12	12	6	7	3	40	—	1	—	—	—	1	—	4	—	—	—	4	4650	—	—	—
4	14.	„	Ormož	13	13	15	10	4	55	12	11	11	7	3	44	1	2	1	1	—	5	2	2	3	2	—	9	6220	—	—	—
5	21.	„	Konjice	9	7	5	1	1	23	7	7	5	1	1	21	2	1	1	—	—	4	—	2	2	—	—	4	3420	—	—	—
6	22.	„	Žalec	2	8	8	1	—	19	2	8	7	1	—	18	—	1	1	—	—	2	1	3	1	—	—	5	4750	—	400	—
Vkup . . .				91	79	72	55	26	323	58	58	51	39	14	220	5	6	4	1	—	16	3	15	8	2	—	28	30 740	—	450	—

Tek. št.	Datum			Kraj	Od izplačanih premij je dalo:												Od izplačanih drugih prej						Opomba				
					država		oblastni odbor		denarni zavodi		občine		zadruge in kmetijske podružnice		drugi		okrajni zastopi		Vkup		kovači			izr.podp. za rejo		Vkup	
					Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p		Din	p	Din	p
1	3.	sept.	Ljutomer	2330	—	500	—	850	—	1650	—	1300	—	—	—	1500	—	8130	—	50	—	—	—	50	—	lepo, mat. dober ali zelo dober	
2	5.	„	Šmarje	1570	—	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	1700	—	3570	—	—	—	—	—	—	—	lepo, srednji materijal	
3	13.	„	Ptuj	1550	—	500	—	—	—	100	—	—	—	—	—	2500	—	4650	—	—	—	—	—	—	—	„ „ „	
4	14.	„	Ormož	2720	—	500	—	1000	—	500	—	—	—	—	—	1500	—	6220	—	—	—	—	—	—	—	lepo, materijal izboren	
5	21.	„	Konjice	920	—	500	—	—	—	—	—	2000	—	—	—	—	—	3420	—	—	—	—	—	—	—	lepo	
6	22.	„	Žalec	650	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3600	—	4750	—	200	—	200	—	400	—	lepo, materijal dober	
Vkup . . .				9740	—	2500	—	2150	—	2250	—	3300	—	—	—	10.800	—	30.740	—	250	—	200	—	450	—		

Bessie (I. Weitzel) 1 : 41.5
 Originell (Fr. Skoberne) 1 : 42.5
 Princa (J. Novak) 1 : 47.5
 Dragolina (Al. Jurša) 1 : 43
 Princa (J. Novak) 1 : 46.5
 Nandi (J. Novak) 1 : 57
 Krasna 2.00
 Kralj, Elsa.

IV. Darilo Zagreba 2500 Din.

I. Sonja-Originell (Fr. Skoberne)

II. Bessie-Fortuna (Filipič)

III. Süßes Mausi-Granatin (grof Janković) 1 : 46.3

IV. Diabolo-Jaromer (Turniš) 1 : 53

Sledili so: Nandi - Princa, Bogdaj* - Riza.

Rossmannit.

O čistih pasmah.

Ing. agr. Benedikt Wenko, Maribor.

V prvi letošnji številki »Konjerejca« je objavil gosp. drž. veterinar I. Kenda v Konjicah razpravo pod naslovom: »O čistih pasmah«. Razpravlja o pojmu »čista pasma«, o različnih nazorih v tem pogledu v teku stoletij in o možnosti ustvarjanja novih pasem potom križanja. Vsa ta vprašanja niso ravno praktične važnosti, predstavljajo pa izredno zanimivo teoretično poglavje živinoreje.

G. Kenda pride do svojih navedb in zaključkov na podlagi francoske strokovne literature, ki mi žal ni znana. Nekateri njegovi nazori pa nasprotujejo temu, kar ugotavlja moderna nemška literatura. Zato smatram za umestno, da te divergence s par besedicami osvetlim, to tembolj, ker je obče priznано dejstvo, da je nemška kmetijska veda na višji stopnji od francoske.

V drugem odstavku razprave trdi g. Kenda, da so bili podani temelji za smotreno vzgojo prvih pasem z ustanovitvijo »žrebčarn«. To bi bilo pravilno, če stavimo mesto besede »žrebčarna« (= Hengstendepot) besedo »kobilarna« (= Gestüt).

V naslednjem odstavku pravi g. pisec, da je bil leta 1791 ustanovljen na Angleškem prvi rodovnik takozvani »Stud-Book«, v katerega so se vpisovale le potomci določene pasme. Ta navedba nasprotuje vsemu, kar sem doslej o predmetu čital. Zato hočem prav nakratko navesti zgodovino angleškega polnokrvca, kakor jo jaz poznam. Prvi začetki angleškega polnokrvca padajo okoli leta 1680. Takrat so Angleži pričeli uvažati orijentalne konje v večjem številu. Istočasno so pričeli organizirati dirke. Zmagovalce v teh dirkah so uporabljali za pleme in tako so pričeli s plemensko odbiro po hitrosti. Leta 1793 (ne 1791) je izšel prvi zvezek »General-Stud-Book«. V to knjigo je bilo sprejetih 5 in pol tisoč konjev-zmagovalcev, s predniki vred. V General-Stud-Booku iz leta 1793 torej ne najdemo potomcev določenih čistih pasem, ampak nasprotno ne glede na pasmo le na hitrejšie konje. Od žrebcev je bilo n. pr. 80 arabcev, 41 berberjev, 28 turkov in 4 perzijci. Torej enotnost le v toliko, da so bili vsi orijentalne krvi! Med kobilarni so bile celo take, ki so imele več ali manj krvi srednjeevropskega težkega konja (okcidentalca).

Poznejših zvezkov »General-Stud-Book« je bilo do leta 1920 objavljenih še 22 na Angleškem, 17 v Franciji, 13 v Ameriki, 11 v Avstraliji, 16 v Nemčiji, 15 v Avstriji, 14 v Rusiji, 2 v Belgiji, 2 v Italiji, 2 v Romuniji,

6 v Argentini in 5 v Novi Zelandiji. V te poznejše zvezke so bili sprejeti izključno le konji, ki so izpolnili dva pogoja: prvič izvirati so morali od konjev vpisanih v prvi zvezek »General-Stud-Book« in drugič dokazati so morali svojo hitrost. Na eksterijer se ni nikdar polagalo velike važnosti, še manj na čisto pasmo. Vkljub temu je seveda dandanes stopasemska žival. Do tega izenačenja prvotnih angleški polnokrvec v praktičnem smislu besede »čiheterogenih elementov je pripomogla skozi številne generacije strogo izvedena enostranska plemenska odbira po hitrosti, nadalje intenzivna krma v zvezi s treningom in morda tudi podnebje. V strogo znanstvenem oziru pa Anglež še danes ni čistokrvna žival. Oblika glave in šesti bočni vretenec pri nekaterih individuih še danes razodevajo neizpodrinjeno kri okcidentalca.

Gremo dalje! Gosp. vet. Kenda piše: »V praksi se sme imenovati čista pasma le ona, ki ima zaključen rodovnik. To velja brezdvomno za angleškega polnokrvca, kakor smo to zgoraj videli. Pa tudi sicer ima stvar svojo dobro stran. Samo po eksterijeru pač ni mogoče z vso sigurnostjo ugotoviti čiste pasme, naj bi bili zunanji pasemski znaki še tako popolni. To sigurnost nam pa daje rodovnik, ki nam priča, da ima dotična žival pred sabo več čistokrvnih generacij. — Toda vselej zahtevati rodovniške podatke za dokaz čistokrvnosti je pri nas praktično še neizvedljivo. Koliko čistokrvnih živali bi imeli danes v Jugoslaviji, če bi hoteli to zahtevo zares povsod izvesti? Praktično bomo pri vseh vrstah živali še dolgo navezani na eksterijeristično ugotavljanje pasem, čeprav se zavedamo nepopolnosti te metode.

Sedaj pa pridemo k najbolj znanstvenemu delu članka g. Kende. On piše: »Vsi resni avtorji, ki so proučevali berberskega konja, so ugotovili, da izhaja ta od afrikanke zebre. Berberski konj in zebra tvorita sedaj vsak zase svojo čisto pasmo.« Tej trditvi o nastanku Berberja sem se močno začudil! O tem v literaturi nisem našel potrdila, res pa tudi ne direktnega zanikanja. To zadnje dejstvo je dokaz, da take teorije noben resni znanstvenik ni postavil, ker bi se sicer taka teorija v literaturi vsaj omenjala ali pobijala. — Po dosedanjem stanju vede o poreklu konjskih pasem pomeni gornja teza naravno revolucijo na znanstvenem polju. Dosedaj smo bili navajeni videti prastariše naših konjskih pasem v raznih večinoma že izmrlih kvarternih divjih species. Tako n. pr. je Equus Gmelini (Tarpan), ki je izumrl šele 1880 predhodnik skoro vseh orijentalnih konjev. Živel je v stepi. Domesticirani potomci so konjiki na Poljskem in naš bosanski konj, nadalje tudi Arabec. Berberskega konja, ki sicer ni povsem enoten tip, temveč bolj zemljepisna označba za skupino konjskih tipov, smo smatrali dosedaj več ali manj pod vplivom Arabca in torej Tarpana nastalega.

Trditi, da tvorita berberski konj in zebra vsak svojo čisto pasmo, znači po dosedanjem stanju isto, kakor če trdim, da tvorita Arabec in osel vsak svojo čisto pasmo. Sodobna coologija namreč cebro ne smatra za konjsko pasmo, temveč za samostojno vrsto konju sicer podobne živali. Konj (Equus caballus) osel (Equus asinus) in zebra (Equus grevyi e equus zebra) so trije odnosno štirje coologično samostojni species. Poleg morfoloških znakov jih medsebojno loči biološko dejstvo, da niso medsebojno neomejeno rodovitni. Posreči se sicer lahko dvojje izmed

trojice equidov medsebojno plemeniti, toda nastali bastard je nerodovit. Le če plemenimo bastarda s tretjo vrsto se včasih posreči dobiti potomca drugega kolena. Če bi se vseeno posrečilo proizvajati neomejeno rodovitne potomce konj x osel in to enotne izednačene živali (kar je seveda po Mendlu nemogoče) bi jih smatrali kot novo vrsto equidov, ne pa kot novo konjsko pasmo, in to po analogiji z mezgi in mulami katere tudi nikdo ne smatra za konjsko niti za oslovsko pasmo. Prav tako bi hipotetični, umetno ustvarjeni cebroidi tvorili novo vrsto equidov, o novi konjski pasmi v tem primeru pač ni mogoče govoriti.

Končno še moram oporekati predzadnjemu odstavku, kjer g. pisec trdi, da sta se spojila Anglež in Arabec v angloarabca, katerega je smatrati za najčistejšo in najlepšo pasmo na svetu. Ne poznam Angloarabca, to južnofrancosko hipološko specialiteto. Verjamem pa, da je toliko izednačen, da lahko govorimo o samostojni, novi, čisti pasmi. Superlativa »najčistejša« in »najlepša« pa moram odkloniti. Taka sodba je močno subjektivno in lokalno patrijotično pobarvana. Da bi bila umetno zvarjena pasma »najčistejša« in torej bolj izednačena, kakor vse druge, ne morem verjeti. Kar se pa tiče lepote, je to pojem, katerega ni mogoče objektivizirati. Osební okus, moda, krajevni nazori in namen uporabe napravita pojem lepote prav nestalnim. Zato registriramo »najlepšo« pasmo kot subjektivno oceno dotičnega francoskega avtorja. Kot objektivno sodbo pa jo moramo odkloniti, ker je nemogoča.

Društvene in druge krajše vesti.

SEZNAM*)

lastnikov licencovanih žrebcev, kateri so v letošnji plemenski dobi plemenili vsaj po 20 kobil.

*) Seznam je razporejen po tem redu: ime in priimek lastnika, bivališče, štev. žrebca, ime žrebca, štev. zaskočenih kobil.

Ing. Jeschoinig, Arjavas, 5, Maks, 21; Fran Zdolšek, Št. Jurij ob juž. žel., 46, Gacha, 33; Štefan Gregorčič, Razvanje 31, 7, Bojan, 42; Alojz Friedl, Rogoza 23 pošta Hoče, 110, Buzan, 20; Franc Sauperl, Spodnje Verjane 3 p. Sv. Trojica, 13, Gambrinus, 41; Peter Vrbnjak, Trotkova 4p. Sv. Benedikt, 14, Tronton, 37; Kolo jahača, Ljutomer (Cven), 71, Rodaun, 26; Rudolf Warren Lippitt, Turnišče p. Ptuj, 50, Monte Kristo, 28; Franc Jerenko, Borislavci 11 obč. Ternovec, Selo, 10, Martin, 48; Jakob Polanec, Zagojčiči 3 obč. Pirvenci, 15, Luno, 33; Jožefa Jerenko, Slovenjvas 117 p. Ptuj, 16, Kriger, 34; Štefan Murko, Lancovavas 17, p. Št. Vid pod Ptujem, 17, Martin, 54; Janez Marinič, Janežovski vrh obč. Sv. Urban, 18, Apollo, 37; Alojzij Janžekovič, Strjanci 6, obč. Sv. Lenart, p. Velika Nedelja, 19, Podarke, 61; Franc Munda, p. Ivanjkovci, 56, Bravo, 30; Franc Horvat, Oslušovci p. Velika Nedelja, 75, Breydel du broiseau, 62; Franc Rižnar, Gajovci 21 p. Sv. Marjeta nižje Ptuja, 69a, Boulet, 51; Jožef Holsedl, Fukslinci 25 p. Rogacvci, 20, Brabant, 32; Veleposestvo Št. Julien Wallsee Rakičan, Rakičan, 21, Marina, —; Štefan Lutar, Sebeborci 60 p. Martjanci, 24, Leander, 23; Matjaž Horvat, Tišina 8, 27, Morgan, 42; Štefan Maček, Vanča vas 1 p. Rankovci, 28, Profesor, 64; Franc Mikola, Vaneča 24 p. Pucanci, 29, Cezar, 41; Karol Jauk, p. Cankova, Skakovci 2, 30, Moltke, 41; Mihael Domiter, Krašče 22 p. Cankova, 32, Morgan, 26; Uprava Veleposestva Ziči, (Nemščak) Beltinci, 34,

Rubin, 40; Štefan Kolenko, Črenšovci 70, 35, Brabant, 31; Franc Horvat, p. Dobrovnik, 36, Naclos, 34; Franc Horvat, p. Dobrovnik, 37, Parpay 42; J. Žef Ivko, Gor. Bistrica 22 p. Črenšovci, 43, Brabant, 31; Vendel Banutai Gornji Lokoš 48 p. Dol. Lendava, 47, Orthalan, 54; Mihael Horvat, Hotiza 2 p. Dol. Lendava, 48, Ruder, 61; Matija Forkoš, Hotiza 4 p. Dol. Lendava, 49, Brabant, 54; Franc Vida, Kot 30 p. Dol. Lendava, 51, Ruder 76; Štefan Horvat, Trnje 34 p. Črenšovci, 52, Parpay, 38; Pavel Tomšič, Kot 10 p. Dol. Lendava, 54, Arman, 21; Ignac Jakob, Mostje 4 p. Dol. Lendava, 55, Brigant, 46.

SEZNAM*)

oskrbnikov, katerih žrebci so imeli v plemenski dobi 1927 vsaj dvajset kobil.

*) Seznam je razporejen po tem redu: ime in priimek oskrbnika, bivališče, štev. žrebca, ime žrebca, štev. zaskočenih kobil.

Maks Gradt, Šmarje pri Jelšah, 11, Goričan, 27; 128, Omust de Sartaloud, 36; Franc Zdolšek, p. Št. Jurij ob juž. žel., 15, Salamon, 33; Avgust Tretnak, Mahovci p. Apače, 103, Sokol, 27; Karol Korošak, Jamna 8 pošta Št. Jurij ob Ščavnici, 55, Kumps, 50; Ivan Vogrin, Jurjevski dol p. Št. Jurij v Slov. Goricah, 84, Carlis, 40; 102, Blass, 35; Josip Pezdšek, Spodnji Duplek p. Vurberk, 66, Erhard, 28; 53, Kumps, 30; Martin Cizel, Stara gora pri Št. Ilju v Slov. goricah, 404, Herkul, 30; 161, Griming, 35; Ivan Slanič, Spodnji Duplek p. Vurberk, 92, Lovro, 27; Janez Medved, Mihovci, občina in pošta Cirkovci, 136, Krim, 52; Martin Čeh, Podvinci p. Ptuj, 86, Srnjak, 20; Franc Toš, Gabernik pošta Juršenici, 42, Biser, 59; 69, Dren, 22; Janez Koren, Skorba 37, občina Slovenja vas pri Ptuj, 140, Kranj, 54; 135, Karol, 69; Franc Čeh, Spuhlja p. Ptuj, 26, Georg, 28; Martin Brodnjak, Rošnja p. Sv. Janž, 90, Carolus, 24; Janez Toplak, Podvinci 23 p. Ptuj, 138, Marcel, 49; Ivan Petek, Hardek p. Ormož, 188, Barnum, 26; Ivan Mežnarič, Šalovci 23 p. Središče ob Dravi, 40, Cvetko, 58; Anton Venta, Oslušovci, občina Cvetkovci, pošta Velika Nedelja, 124, Georg, 22; 81, Andre Berger, 20; Josip Viselko, p. Središče, 14, Piston, 46; 129, Agaton du Faubourg 60; Ing. Rado Sturm, p. Konjice, 100, Brilliant, 24; Ivan Pušnik, Sv. Martin p. Slovenjgradec, 5, Perun, 35; 125, Gambri- no le Comte, 30; Fric Domajngo, Dravograd, 126, Nannos, 22; Semenogojška postaja v Beltincih, 118, Calypse de Seaumoy, 56; 123, Conguerant d. Seaumoy, 60; Štefan Kühar, Markišovci 20 p. Murska Sobota, 131, Banco d' Isaac, 60; 29, Šum, 45; 371, Marzouk, 20; Josip Holsedl, Fukslinci 25 p. Rogacvci, 127, Jacob d' Ilarmi, 60; Sandor Kerčmar, Gornji Petrovci 9, srez Murska Sobota, 132, Kavkaz, 41; Andro Katančič, Podturen 116 občina Podturen, 130, Bienvenu de Jennevaux, 74.

Oblastni odbor mariborske oblasti nam je naklonil že letos za izvršitev premovanja Din 5000.—, za kateri prispevek mu izrekamo svojo zahvalo. Svoje započeto delo vršimo po načrtani poti in upamo, da nam ostane Oblastni odbor i za nadalje naklonjen, kajti le s podporo samoupravnih teles nam bo delovanje mogoče, sicer omagamo.

V Medjimurju in Prekmurju letos žal nismo mogli premovanja izvršiti. Napeli bomo pa vse sile, da se bomo mogli prihodnje leto tudi v Prekmurju in Medjimurju uspešneje udjestvovati.

Dne 13. septembra smo priredili premovanje v Ptuj, dne 14. septembra pa v Ormožu. Obe prireditvi sta pokazali, da se ptujski srez glede konjereje drži krepko

na višini, in je osobito Ormoški okraj sedaj gotovo na prvem mestu glede kvalitete konjereje.

Obe prireditvi je posetil od Velikega župana g. živinorejski referent Zupanc, sreski poglavar g. svetnik dr. Vončina ter njegovi referenti g. višji živinozdravnik Zavadelek in g. Zupanc. Ormoškemu premovanju je prisostvoval tudi v imenu oblastnega odbora g. odbornik Zupanič. Državno žrebčarno je zastopal g. Stanko Gostič na obeh prireditvah, med tem ko so bili od društva navzoči gg. Petovar, Turnšek in Grivec.

V Ptuj se je izdalo 40 daril v skupnem iznosu Din 4650, h kateri svoti so prispevali Okrajni zastop Ptuj Din 2500, mesto Ptuj pa Din 100.—, v Ormožu pa 44 daril v skupnem iznosu Din 6220. K tej svoti so prispevali Okrajni zastop 1500 Din, Oblastna občina Ormož 500, Okrajna posojilnica Ormož Din 1000.—, ostalo se je krilo iz društvenih sredstev.

V Ptuj so dobili 1. nagrado, v I. skupini 9 letna kobilica po Golliathu g. Antona Toplaka, Mostje, v II. skupini 4 letna žrebica po Marcelu g. Aloj. Pebek, Sv. Marjeta, v III. skupini 2 letna žrebica po Golliathu g. Franca Zupaniča. Slov. vas, v IV. pa enoletna žrebica po Carolusu IV. g. Simona Krharja iz Zabov, v V. pa dveletni žrebec po Calvadosu g. Franca Krambergerja, Trnovska vas.

V Ormožu so dobili prve nagrade: I. skupina 6 letna kobilica z žrebetom kobilica po žrebcu Bravo žrebe po Parparju g. Jožeta Janžekoviča, Sterjanci. V II. skupini 3 letna žrebica po Ortulanu g. Franca Skrgeta, Središče. V III. skupini 2 letna žrebica po Asti Brillantu g. Franca Peteka, Samožani. V IV. skupini dve enoletni žrebici in sicer obe po Claironu g. Alojza Janžekoviča iz Sterjanec; v V. skupini pa 2 letni žrebec Clairon istega posestnika.

Vsem dobrim konjerejcem moramo le svetovati, da naj hodijo po tej poti naprej. Našla se bo vedno rentabilnost v konjereji, če je ta v pravem skladu z njihovimi drugimi gospodarskimi razmerami.

Premovanje v Konjicah. Pod predsedstvom g. inž. Sturma se je ustanovil lokalni odbor, ki je priredil dne 21. septembra prvovrstno razstavo govedí. Tej razstavi smo priključili mi naše premovanje plemenskih konjev, ki se v tem kraju že več let ni vršilo. V celem srezu je konjereja le zelo malo pomembna panoga živinoreje — je pa vendar nekaj posestnikov, ki se zelo intenzivno bavijo s konjerejo in tem je bila prireditve namenjena. Gospodje, ki so posetili razstavo govedí kakor veliki župan g. dr. Schaubach, oblastni odbornik g. Zupanič, kmetijski svetnik gosp. inž. Zidanšek, živinorejski referent g. Zupanc, g. višji živinozdravnik Pirnat so pogledali tudi našo prireditve. Posetil nas je tudi kmetijski referent za ljubljansko-oblast g. veterinar Černe, ki zastopa upravnika žrebčarne. Naše društvo je bilo zastopano po gg. Petovarju, Turnšku in Grivcu. Razdeljeno je bilo 21 nagrad v skupnem iznosu Din 3420, h kateri svoti je prispeval lokalni razstaveni odbor Din 2000, ostalo se je pa krilo iz društvenih sredstev. V I. skupini je dobil 1. nagrado g. Anton Pučnik, Novavas, v 2. g. Aleksander Grundtner, Zreče, v 3. g. Franc Napotnik, Tepanjski vrh, v 4. g. Anton Mlaker, Sp. Laže in v 5. g. Lazar Šternad, Koritna.

Žalec. Tukaj se je vršilo dne 22. septembra premovanje plemenskih konjev za srez Celje. Ko smo priredili v Žalcu prvo premovanje v naši državi leta 1915, je bil to gotovo najboljši konjerejski okoliš Slovenije. Tabriziranje drugih kmetijskih panog ter slabi izgledi pri

konjereji so pa upropastili tekom 8 let skoraj da popolnoma to krasno konjerejo. Mi smo mnenja, da se je zamenjalo več kakor je bilo treba ter da danes daleko Savinjska dolina ne krije več svoje potrebe na konjih.

Imamo še malo število dobrih konjerejcev; vsled tega ne smemo še zaenkrat teh prireditev v Žalcu opustiti in se nadajamo, da se bo spet stanje zboljšalo. Razdelilo se je 19 nagrad v iznosu Din 4950.— h kateri vsoti so prispevali Okrajni zastop Celje 3000 Din in okrajni zastop Vransko 1000 Din. Okrajni zastop Celje stalno podpira z velikimi svotami delovanje našega društva, kar moramo na tem mestu posebej poudariti. V I. skupini je dobila 1. nagrado 12 letna kobilica po Robertu gosp. Ivana Reznika, Bukovžlak; v II. 3 letna žrebica po Norbertu 59 g. Ivana Gračnerja, Medlog; v III. dve 2 letni žrebici po 17 Norbertu in 71 Somu g. Nikolaja Kočvarja, Žalec; v 4. skupini 1 letna žrebica po Jerneju Razboršku, Dobišavas. Od Velikega župana je bil odposlan g. živinorejski referent Zupanc, Oblastni odbor je zastopal g. odbornik Zupanič, Sreskega poglavarja gosp. dr. Stegu in g. Goričan, državno žrebčarno g. Gostič. Od društva so bili navzoči gg. Petovar, Gradt in Grivec.

V Čakovcu se snuje podružnica našega društva za srez Čakovec.

V naši oblasti je bilo leta 1926 31753 konj, letos pa 31817. Število konj torej v splošnem narahlo narašča kljub težkim razmeram, v katerih se nahaja povsod konjereja. Kalkulacija in prorokovanje, da bo konja izpodrinil stroj, se torej ne uresničuje in se najbrž še dolgo ne bo. Posebno se to ne bo zgodilo v državi kakor je naša, v kateri prevladujejo srednji in mali posestniki; tem se pač nikoli ne bo izplačalo zamenjati vredne konjske delavne sile z dragim strojem, četudi bi si to sami želeli. Njihova gospodarska rentabilnost tega ne prenese. Nekaj drugega bi bilo pričakovati v državah, v katerih prevladuje število vele- ozir. večjih posestev. Tam bo stroj postopoma izpodrival konja. Vendar se pa to še ne dogaja niti tam, kjer bi to najprej pričakovali t. j. v velikih milijonskih mestih. Statistika namreč izkazuje, da je v Londonu sedaj več konj ko l. 1913; isto dejstvo se je izkazalo za Berlin.

Konjereja bo ostala torej še dolga desetletja ena najvažnejših živinorejskih panog ne le pri nas temveč povsod. Zato pa konjerejci na delo!

Vsem članom in naročnikom! Današnji številki prilagamo položnice s prošnjo, da pošljete vsi članarino, odnosno naročnino za leto 1928 v iznosu Din 20. Prosimo da nakažete omenjeno svoto takoj in nam s tem prihranite mnogo dela. Konjerejec bode izhajal v prihodnjem letu zopet v 6. številkah. Za pospeševanje konjereje bi bilo želeli, da bi izšla vsaj vsak mesec po 1 številka. Vendar pa to za sedaj še ni mogoče vsled prepičlih sredstev. V to svrhu bi bilo treba svoto članarine 20 Din najmanj podvojiti.

Ohranimo in skušajmo zboljšati ter podpirati vsaj to, kar imamo sedaj. In to storimo s tem, da plačujemo redno in pravočasno svoj itak malenkostni letni prispevek 20 Din.

V 5. številki »Konjerejca« je pod člankom »Kobilarna ali žrebčarna pomotoma izostalo ime avtorja gosp. ing. agr. Benedikta Wenka iz Maribora, kar tem potom popravljamo.

Izdaja: Konjerejsko društvo za mariborsko oblast, Ivanjkovci, predstavniki: Fran Veble, živinozdravnik. — Za uredništvo odgovoren: Vekoslav Cizel. — Tisk Mariborske tiskarne, predstavnik: Stanko Detela, ravnatelj. — Vsi v Mariboru.